ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ

2017 - 2020г.

В изпълнение на чл. 6д от Закона за защита при бедствия :

За изпълнение на целите на областната програма за намаляване на риска от бедствия и във връзка с намаляване на рисковете, определени с общинския план за защита при бедствия е разработена общинска програма за намаляване на риска от бедствия 2017-2020г., която съдържа:

1. оперативните цели;

2. дейностите за реализиране на оперативните цели.

Проектът на общинската програма за намаляване на риска от бедствия ще се публикува за обществено обсъждане на интернет страницата на общинска администрация за срок от един месец.

В едномесечен срок след изтичането на срока за обществено обсъждане общинската програма за намаляване на риска от бедствия ще се внесе за съгласуване от Областния съвет за намаляване риска от бедствия, след което ще се предложи и внесе за приемане от общинския съвет- Елин Пелин

ВЪВЕДЕНИЕ

В Република България все по-често започнаха да възникват бедствия, предизвикани от природни явления или човешки дейност, чиито социални и икономически последици могат да окажат значителен неблагоприятен ефект на нейното развитие, като намаляването на риска от бедствия е от изключително значение за устойчивото развитие на страната.

Природните бедствия възникват все по-често, засягат все повече хора и причиняват по-големи икономически щети.

Сериозността и честотата на природните бедствия се увеличава непрекъснато през последните десетилетия отчасти в резултат на климата, урбанизацията, деградацията на околната среда и причинени от човешка дейност опасности.

За това е необходимо да се обединят усилията на всички отговорни институции и тяхното активно включване в дейностите за намаляване на риска от бедствия от което се очаква значително намаляване на човешки, социални, икономически и природни щети.

През последните години намаляването на риска от бедствия се превръща в световен приоритет.

В тази връзка и съгласно Закона за защита при бедствия (ЗЗБ) се разработва и изпълнява **общинската** програма за намаляване на риска при бедствия.

Общинската програма за намаляване на риска при бедствия има обхват на действие от 2017 – 2020 г.

ОБЩИНА ЕЛИН ПЕЛИН

ОБЩИНСКА П Р О Г Р А М А

ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ПРИ БЕДСТВИЯ

2017-2020г.

I. Основание за разработване.

Програмата за намаляване на риска от бедствия е разработена в изпълнение на чл. 6д и чл. 65б. т. 1 от Закона за защита при бедствия.

II. Цел и направления за намаляване на риска от бедствия.

1. Цел: Общинската програма за намаляване на риска от бедствия има за цел предотвратяването и/или намаляването на неблагоприятните последици, които могат да настъпят и засегнат живота и здравето на населението, околната среда и водите, както и за опазване на държавната, общинската и частната собственост вследствие на природни и/или човешки дейности бедствия.

Общинската програма за намаляване на риска от бедствия цели да се изгради една рамкова програма с която да се определят обекти с приоритети за действие за да се намали риска от бедствия и да се подпомогне изпълнението на мерките, които се залагат в нея на общинско ниво.

2. Направления за реализиране на мероприятията за намаляване риска от бедствия:

- Планиране и прилагане на превантивна дейност, чрез която възможните бедствия на територията на Община Елин Пелин могат да бъдат не само очаквани, но и до някаква степен управляеми.

- Информираността е важно направление, чрез което се дава възможност да се събира и разпространява информация за добрите практики прилагани за намаляването на риска от бедствия. Информираността и взаимодействието между институциите отговорни за защитата на населението гарантира прилагането на добрите практики в сферата на планирането на превантивните мерки и мероприятия, а за самото население се улеснява тяхното изпълнение.

- Изготвяне на оценки, анализи и мониторинг на рисковете от евентуални бедствия.

- Формирането на култура на превенция на бедствията и правилното поведение на цялото общество как да действа по време на различни бедствия. Повишената обществена култура за риска от бедствия, включва провеждане на обучения на всички нива в общинската администрация и населението.

- Поемане на по-голяма и сериозна обществена отговорност от страна на населението, с която вземат участието си в управлението на риска от бедствия, изисква стриктно публично определяне на отговорностите и ясна персонализация на тяхното изпълнение.

III. Природни и причинени от човешка дейност опасности предизвикващи бедствия.

1. Основни и причинени от човешка дейност опасности:

Идентифицирането на опасностите, които могат да предизвикат настъпването на бедствия е продължителен процес, насочен не само към сега съществуващите опасности, но и към тяхното развитие във времето.

Важно е да се отчита историческото развитие на опасностите, защото инциденти, които са се случили веднъж или са били предотвратени, могат да допринесат за анализиране на историческата повторяемост на някои видове бедствия – природни или причинени от човешка дейност.

През последното десетилетие Република България бе засегната от голям брой и с висок интензитет бедствия, което поставя страната ни в териториите, характеризиращи се с висок риск в тази сфера.

Територията на Република България и в частност на Община Елин Пелин е изложена на следните видове опасности:

- Опасност от наводнения
- Сеизмична опасност
- Опасност от горски пожари
- Опасност от замърсяване на въздуха при ядрена авария или трансгранично радиоактивно замърсяване

- Опасност от промишлени аварии, аварии при превоз на опасни вещества и отпадъци
- Опасност от свлачища
- Опасност от неблагоприятни метеорологични явления, като засушаване, снежни бури, обилни снеговалежи, заледяване, градушки и силни ветрове
- Опасност от биологично заразяване (епизоотични и други епидемии, не само разпространявани чрез животните)

Сеизмична опасност

Земетресението е природно бедствие, което практически не може да бъде предвидено и предотвратено. Неговата продължителност не е голяма, но последствията са тежки.

Сеизмологичните изследвания безспорно доказват реално високо ниво на земетръсна опасност за страната. Науката дава предупреждение за опасност и оценява приблизително последствията от нея.

На територията на нашата страна най-опасните сеизмични зони са Кресненската, Пловдивската, Софийската, Горнооряховската и Шабленската. За недопускането на човешки жертви и тежки материални загуби държавните органи предприемат мерки, свързани с антисеизмичното строителство, спазване на строителните норми и създаване на готовност за адекватно реагиране за ликвидиране на последиците. Не трябва обаче да забравяме, че правилното поведение на всеки от нас може да бъде животоспасяващо.

Сеизмичната опасност представлява максималните очаквани земни движения за дадена точка/място/ в следствие на земетресение за даден период от време.

- Изразява се чрез максимално ускорение (скорост, преместване), макросеизмична интензивност и др.

- Зависи от разпределението на земетресенията около разглежданата точка, магнитудите и периодите на повторяемост на земетресенията, конкретните инжинерно-геоложки условия, затихването на земните движения с разстоянието.

- Природна даденост, която не може да бъде контролирана от човека.

- Представя се, чрез карти с очакваните сеизмични въздействия за различен период на повторяемост (или годишна вероятност за случване).

Сеизмичният риск може да бъде управляван и намален, чрез подобряване на устойчивото планиране.

Община Елин Пелин попада в Софийската сеизмична зона, която е с очаквания магнитут по скалата на Рихтер до 7,5-та степен и интензивност от 9-та и по-висока степен по скалата на Медведев – Шпонхойер – Карник /МШК/.

Въпросът за намаляването на сеизмичния риска включва няколко стъпки:

- Създаването на адекватни карти за сеизмичната опасност
- Строителство съобразено със сеизмичната опасност, което ще доведе до намаляване на човешки и икономически загуби
- Повишаване на готовността за посрещане на последиците от силни земетресения, тук се включват превантивните мерки, обучение на населението и др.
- Активното взаимодействие между държавните и всички други ръководни органи

Опасност от наводнения

Наводненията са най-често срещаните природни бедствия, както в световен мащаб, така и в България. Наводненията причиняват огромни щети, защото засягат урбанизирани територии, земеделски земи, горски масиви и не рядко свързани с отнемане на човешки животи. Съгласно научната класификация за този вид опасност и Закона за водите, наводненията се разпределят на:

- Местни – засягат се отделни реки или речни участъци;
- Среднообхватни – обхващат района на няколко реки;
- Мащабни – обхващат значителна територия;
- Крупно-мащабни, повсеместни – обхващат голяма част от страната или цялата страна

В зависимост от начина, по който възникват наводненията, се наблюдават две групи:

1. природни наводнения (в болшинството от случаите – близо 80% от наводненията) – в резултат на обилни валежи, интензивно топене на снегове, заприщване на речни корита и др.;
2. антропогенни (20%)– дължащи се на аварии, скъсване на стени на изкуствени водоеми и др.

Най-често стават т.нар. наводнения от дъждовно-речен тип. Проливни дъждове, падащи на обширни територии от водосбора на реките, образуват огромна водна маса, която речните корита не са в състояние да поберат.

Водата излиза от коритата на реките и потича надолу към устието като едновременно с това залива огромни пространства в речните долини.

Основната задача на Община Елин Пелин е да разработва и изпълнява мерки за предотвратяване на отрицателните последствия от наводнения. В изпълнение на мерките предвидени в Плана за управление на речните басейни в Дунавски район 2016-2021 г. са идентифицирани и картографирани рисковите зони за наводнения, а в Плана за управление на риска от наводнения в Дунавски район са определени мерките за намаляване на риска от наводнения.

От изминалите през последните години наводнения се установява, че основното количество водна маса на територията на община Елин Пелин се събира от съседните общини Горна Малина и Ихтиман (Ихтиманска Средна гора). До сега прилаганите дейности за намаляване на риска от наводнения не са достатъчни и следва да се премине към други допълнителни мерки.

Наводненията, които могат да настъпят на територията на Община Елин Пелин са вследствие на проливни и интензивни валежи. Особено опасни за Община Елин Пелин в селата Нови хан, Габра, Чурек и Голема Раковица са поройните наводнения, където има водонепропускливи, улични и тротоарни настилки, които могат да създадат условия за водообразуване на потоци с голямо количество и скорост на водата. Същата опасност се получава и в деретата с голям наклон на дъното, където бързата оттичаща вода от водосборните райони е в състояние да нанесе значителни и разрушителни щети.

Намаляването на риска от наводнения се осъществява преди всичко, чрез изграждането на хидротехнически съоръжения, доброто устройствено териториално планиране и повишената готовност за предотвратяването и/или намаляването на негативните последици от наводнения, чрез превантивни мерки, обучението на населението и адекватното реагиране в конкретната ситуация.

Важна и необходима превантивна мярка е редовното почистване на речните корита и поддържането на нормалната и естествена проводимост на водите.

Опасност от свлачища и ерозия

Свлачището е процес, при който се нарушава устойчивостта на огромни количества земни маси и се създават предпоставки за предвижването им. Свлачищните процеси нямат внезапен характер и са достъпни за интервенция. Във времето те имат периоди на затихване/активизиране/ и усилване. След активизирането на земните маси може да се стигне до възникване на бедствена ситуация.

През последните десетилетия се наблюдава увеличаване броя на свлачищата, които оставят негативни последици за населението, инфраструктурата и икономиката на страната. Със Закона за устройство на територията е вменено задължението на Министерството на регионалното развитие и благоустройството да извършва дейности по

регистриране и мониторинг на свлачищните райони в страната и на районите с ерозионни и абразионни процеси по Дунавското и Черноморското крайбрежие като превантивни мерки чрез държавните дружества за геозащита, формирани на териториален принцип – „Геозащита" ЕООД – Варна, Плевен и Перник. За Община Елин Пелин дейностите по регистриране и мониторинг на свлачищните райони в страната и на районите с ерозионни и абразионни процеси осъществява „Геозащита" ЕООД – Перник.

На територията на Община Елин Пелин са регистрирани следните свлачища:

- свлачище в района на село Чурек

- свлачище в района на село Габра

Превантивните мерки, които е необходимо да се предприемат са отвеждането на повърхностните води от мястото на свлачищния масив и неотложни укрепителни работи – изграждане на подпорни стени или заскаляване на участъците.

Опасност от горски пожари

Горските пожари са една от основните опасности за състава, структурата и функционирането на горските екосистеми. Климатичните промени през последното десетилетие доведоха до повишаване на честотата на възникване на горските пожари и размера на засегнатите от тях територии. Антропогенният характер на над 90% от пожарите налага категоризирането на горите в близост до урбанизирани територии като високорискови. В настоящия момент такива са около три четвърти от горите в България.

На територията на Община Елин Пелин има вероятност за възникване на горски пожари от насаждения I клас на пожарна опасност. Това са предимно широколистни насаждения растящи върху много сухи почви, най-вече около двете автомагистрали – АМ „Тракия" и АМ „Хемус".

По-често срещани са случаите на полски пожари предизвикани от човешка небрежност от страна на граждани, на земеделски стопани при палене на стърнища и от пастири при изгарянето на сухи тревни площи и растителни отпадъци при почистване на дворни места.

За намаляването на горските пожари е необходимо провеждането на своевременно ефективни, спасителни и гасачески мероприятия за защита на населението и опазването на горите и околната среда.

По предложение на Кмета на Община Елин Пелин и във връзка с взаимодействието между институциите и съгласно Закона за защита при бедствия има сформирано Доброволно формирование, което да съдейства на РС „ПБЗН" – гр. Елин Пелин. Доброволното формирование е от четирима доброволеца, които са регистрирани в ГД „ПБЗН", МВР. Община Елин Пелин е в процес на набиране на желаещи, които да се присединят към доброволното формирование. Доброволците разполагат с оборудване за

гасене на горски пожари / тупалки, гребла и др./ и спасителни дейности, а при нужда разполагат и ползват оборудваната техника на РС „ПБЗН” – гр. Елин Пелин.

Опасност от неблагоприятни метеорологични явления, като засушаване, снежни бури, обилни снеговалежи, заледяване, градушки и силни ветрове

Засушаването е следствие от намаляването на валежите за дълъг период от време. Често редица метеорологични елементи като високи температури, силни ветрове и ниска относителна влажност се проявяват съвместно със засушаването, което прави това явление много силно изразено. Редица индикатори за суша в атмосферата и земната повърхност трябва да бъдат наблюдавани оперативно, за да се определи степента на сушата и нейното влияние.

За територията на Община Елин Пелин следва да се отбележи, че през последните години не се наблюдава продължителен период на воден режим.

Силните ветрове не са често явление за страната. Средногодишният брой на дни със силен вятър за непланинската част на страната е между 5 и 20 дни. Ураганният вятър, надхвърлящ значително ветровото натоварване при оразмеряването на сгради и обекти, е рядко явление, но въпреки това се случва. Силните ветрове на територията на Община Елин Пелин могат да доведат до прекъсване на електроснабдяването, блокиране на пътища, нарушения на инфраструктурата и са заплаха за живота и имуществото на хората.

Спецификата на континенталния климат е в основата и на възможни снегонавявания. Снежните виелици и заледявания са често явление за нашата страна, особено в нейната североизточна част. Характерни са за месеците декември и януари, но могат да се проявят и през останалите зимни месеци. Снежните бури и заледявания водят до нарушаване на въздушните комуникации, блокиране на пътищата от първи клас и двете автомагистрали – АМ „Тракия“ и АМ „Хемус“ и е възможно да поставят в рискова ситуация живота на много хора. Снеговалежите могат да имат бедствен характер главно в населените места и да причинят не само блокиране на транспорта, прекъсване на електроснабдяването и водоснабдяването, но и медицинското осигуряване и снабдяването с хранителни продукти на населението.

Ниските температури са причина за обледеняването на електропроводите и други открити комуникационни линии. Годишно около 50–60 % от страната е засегната от снегонавявания и заледявания.

Опасност от замърсяване на въздуха при ядрени или радиационни аварии

Въпреки строгите мерки за сигурност при работата на различните видове ядрени реактори и наличието на автоматизирани системи за управление, контрол и защита, практиката по експлоатацията им показва, че е възможно възникването на ситуации, които са съпроводени с аварийно изпускане на радиоактивни вещества в околната среда, което може да се отрази на въздуха на територията на Община Елин Пелин. Радиоактивно

замърсяване би могло да се получи, както при аварийна ситуация в АЕЦ “Козлодуй”, съпроводена с изпускане в околната среда на радионуклеиди, така и при трансгранично радиоактивно замърсяване, вследствие на ядрена или радиационна авария в други страни, а също и при инциденти с транспортни средства, преминаващи на нашата територия (автомобили, ж.п. вагони и самолети), превозващи радиоактивни материали.

Опасност от промишлени аварии, аварии при превоз на опасни вещества и отпадъци

На територията на Република България работят предприятия, класифицирани и регистрирани като „предприятия с висок рисков потенциал”, както и „предприятия с нисък рисков потенциал”, съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда и Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях. Това са предимно предприятия от химическата промишленост, производство и търговия с взривни вещества, предприятия за нефтопреработка и търговия с петролни продукти и газ.

На територията на Община Елин Пелин няма „предприятия с висок рисков потенциал”. Предприятия, които влизат в класификацията и регистрацията като „предприятия с нисък рисков потенциал” са: „Енигма” ЕООД – с. гара Елин Пелин и „Финтех“ ООД – с. Равно поле.

Големите промишлени аварии често имат тежки последствия върху населението и околната среда, освен това въздействието може да засегне територии извън националните граници. Това подчертава необходимостта от подобряване на съществуващия контрол на опасностите от големи промишлени аварии, които включват опасни вещества и предприемане на подходящи превантивни действия за осигуряване на високо ниво на защита в Република България за населението и околната среда.

Опасност от биологично заразяване (епизоотични и други епидемии, не само разпространявани чрез животните)

Съществуващите производствено-икономически условия, структурата на селското стопанство, географското разположение на страната, влошената международна епизоотична и епифитотична обстановка, търговията, вносът и износът с живи животни, продукти от животински и растителен произход са условия за възникване на огнища на биологично заразяване. Масови заболявания от епидемичен и епизоотичен характер може да бъдат причинени и от нашествия на вредители /комари, кърлежи, хлебарки, плъхове и др./

2. Основни цели и приоритети за намаляване на риска от бедствия.

Отчитайки състоянието в момента, както и слабите, и силните страни в сферата на намаляването на риска от бедствия в Република България, може да бъде формулирана следните основни цели:

Предотвратяване и/или намаляване на неблагоприятните последици за човешкото здраве, социално-икономическата дейност, околната среда и културното наследство в България, вследствие на природни и причинени от човешка дейност бедствия.

За постигане на целта, в настоящата Програма за намаляване на риска от бедствия се определят следните приоритети за действие на територията на Община Елин Пелин:

- Прилагане на устойчиви национални политики за провеждане на мероприятия за развитие капацитета на ръководния състав и служителите от администрацията за идентифициране и оценка на рисковете от бедствия, застрашаващи живота и здравето на населението и околната среда.

- Идентифициране, оценка и мониторинг на рисковете от бедствия, включващи изграждането и поддържането на национални системи за прогнози, мониторинг, ранно предупреждение и оповестяване при бедствия.

- Изграждане на култура за защитата при бедствия на всички нива на управление в обществото чрез провеждане на обучения и по-голяма публичност.

- Намаляване на съществените рискови фактори и повишаване на готовността за ефективно реагиране при бедствия и спасително-възстановителни дейности след бедствието.

III. Мероприятия за намаляване на риска от бедствия.

№	Мероприятия	Изпълнител	Срок
	I. Прилагане на устойчиви национални политики за провеждане на мероприятия за развитие капацитета на ръководния състав и служителите от администрацията за идентифициране и оценка на рисковете от бедствия, застрашаващи живота и здравето на населението и околната среда		
1.	Разработване на общинска програма за намаляване на риска от бедствия	Общински съвет за намаляване на риска от бедствия	2017г.
2.	Актуализиране на Общинския план за защита на населението при бедствия	Общински съвет за намаляване на риска от бедствия и експерт/ОбСНРБ/	Ежегодно при всяка промяна на Закона за защита при бедствия

3.	Преглед и запознаване с измененията на законовата и подзаконовата нормативна уредба в сферата на защитата на населението при бедствия	Кмет, Кметове на населени места, ОбСНРБ и експерт	Ежегодно при всяка промяна
4.	Подпомагане в обучението за защита на населението и развитие на капацитета на служителите от общинска администрация по актуалните теми	Експерт	Ежегодно
5.	Надграждане по проекта" Ефективно управление при извънредни ситуации в трансграничния регион Кълараш – Велико Търново, „Население, което се възползва от мерки за защита от наводнения".	Отдел „Европейски политики, програми и проекти"/ЕППП/	До 31.12.2020г.
6.	Създаване на ефективен механизъм за координация и взаимодействие между общинска администрация, държавните институции и институциите занимаващи се с защитата на населението	Кмет	До 2020г.
	II. Идентифициране, оценка и мониторинг на рисковете от възможни бедствия, включващо изграждането и поддържането на национални системи за прогнозиране, мониторинг, ранно предупреждение и оповестяване на населението при бедствия		
1.	Установяване, картографиране и обследване на рисковите места, където е възможно настъпването на бедствия и събраната информация да бъде разпространена и публично достъпна	ОбСНРБ и експерт	Постоянен
2.	Кандидатстване по проект за изграждането на системи за прогнозиране, мониторинг, ранно	Отдел "ЕППП"	Постоянен До пускане на

	предупреждение и оповестяване на населението при бедствия		програмата
3.	Превантивни дейности по проводимостта на реки и дерета с проблемни участъци в урбанизираната територия на Община Елин Пелин	Експерти	Ежегодно
	III. Изграждане на култура за защитата при бедствия на всички нива на управление в обществото чрез провеждане на обучения и по-голяма публичност.		
1.	Оказване на методически помощ при организиране на обученията в детските и учебни заведения за действия и защита при бедствия	Експерт Отдел „ Образование, хуманитарни и соц. дейности” Директори на училища Представители от РС”ПБЗН”, БЧК и Доброволно формирование	Ежегодно
2.	Организиране и провеждане на Общинско ученическо състезание на тема „Защита при бедствия”	Експерт Отдел „ Образование, хуманитарни и соц. дейности” Директори на училища Представители от	Ежегодно На 05.12. По повод Международния

		РС”ПБЗН”, БЧК и Доброволно формирование	ден на доброволеца
3.	Проиграване на плановете за защита на населението на общинска администрация	Експерт	Ежегодно
4.	Обучения и водене на практични занимания на Доброволното формирование	Експерт РС ”ПБЗН”	Ежегодно
5.	Повишаване нивото на качества и компетентност за защита при бедствия на членовете на Общинския съвет за намаляване на риска от бедствия, чрез провеждане на обучения	Секретар на ОбСНРБ	Ежегодно
	IV. Намаляване на съществените рискови фактори и повишаване на готовността за ефективно реагиране при бедствия и спасително-възстановителни дейности след бедствието		
1.	Изграждане, рехабилитация и поддръжка на съоръженията за защита от вредното въздействие на водите	Отдел „Устройство на територията и контрол на строителство”	2017-2020г.
2.	Изготвяне на годишни доклади с информация за състоянието на изпълнението на мерките за намаляване на риска и защита на населението от бедствия заложени в програмата	Експерт	Ежегодно
3.	Изготвяне на отчети от резултатите от подготовката и дейностите на доброволното формирование	Експерт	Ежегодно

4.	Провеждане на съвместни учения и тренировки на доброволците от доброволното формирование	Експерт РС „ПБЗН”	Ежегодно
5.	Настаняване на лица пострадали от настъпили бедствия, осигуряването им с храна, вода и вещи от първа необходимост и оказване на първа помощ	Експерт Отдел „ Образование, хуманитарни и соц. дейности”	При необходимост